

OPONENTSKÝ POSUDEK

Eleni Dimelisová: *Mayský kalendář*/Bakalářská práce

Praha 2012, Ústav etnologie FF UK, ss. 50 +grafika.

Je vhodné na samém počátku podtrhnout, že bakalářská práce slečny Eleni Dimelisové značí dílo dosti ojedinělé v místním etnologickém kontextu. Pravda, dílo jeví – ostatně v souladu s nároky na bakalářskou práci – spíše povahu *prezentativní*, slovy autorčinými: „práce shrnuje poznatky, které máme v současné době k dispozici o mayském kalendářním systému v období před conquistou“ (strana 4). Odtud snad relevance *uspořádání* práce a spěchám dodat, že právě uspořádání nebo rozčlenění shledávám nanejvýše přijatelným. Vnější nazřeno je sympatické, že práce je vlastně „ozvěnou“ (důsledkem) hieroglyfického semináře Mgr. Zuzany Korecké, semináře, jenž byl otevřen na počátku letního semestru 2011 – 2012. V souvislosti se základním tématem, naznačuje to i autorka, bych podotkl, že vědecké (připustme) zkoumání mayského kalendáře jeví dosti dlouhou tradici, anticipujíc studium/dešifrace historické, dynastické, jež spadá – pokud vím – do přelomu osmdesátých devadesátých let minulého století a jež učinilo z mayologie disciplínu srovnatelnou s tradicí staroorientálních výzkumů a výsledků.

Jádro díla slečny Dimelisové spatřuji v kapitolách 3 (základní součásti mayského kalendáře) a 4 (mayská astronomie), méně ve zhodnocení pramenů (kapitola 1), méně v úvodu do problematiky (kapitola 2) a méně v kapitole 5 (fenomén 2012). To proto, že poslední kapitola směřuje mimo věcnost mayského kalendáře; a to proto, že kapitoly 1 a 2 jsou v leckterém ohledu nedůsledné nebo nevýstižné. Tak je hezké, že autorka oceňuje Kováčův překlad Diega de Landy; lze však připomenout vele-překlad Tozzerův a rovněž překlad Knorozovův, ale především: nehodlám posuzovat „encyklopedičnost“ (tak trochu metafora) Diega de Landy; spíše bych připomněl, že Landa stojí na počátku fonetické linie v bádání mayské hieroglyfiky, jež v autorech jako Knorozov, Lounsbury nebo Coe (to jen několik jmen, doufejme, že reprezentativních) znamená počátek tematické dešifrace mayských hieroglyfů. Také bych upomněl, že dosavadní česká bibliografie, na niž se Eleni Dimelisová masívně odvolává, nepřesahuje prezentativnost; výjimkou by mohly být dávné matematizující pokusy Arnošta Dittricha (publikované v německém jazyce); připomenu ještě českou verzi Davida Drewa *Ztracené kroniky mayských králů* (BB Art 2001, přeložil Jindřich Mandák); slovo „král“, jež užívá i slečna Dimelisová, bych nepokládal za nejvýstižnější. Postrádám i dosti známé dílo Miguela Leóna-Portilly *Tiempo y realidad en el pensamiento maya*, jež se před časem objevilo i v anglické verzi. To jsou však jen detaily, jakési marginálie k práci Eleni Dimelisové, o jejíž přijatelnosti (nejen kompoziční a tematické) bibliografické, ovšem zahraniční (například „Famsi“), nelze pochybovat.

Za stejně marginální lze pokládat poznámku ke stylistice či terminologii; již jsem mluvil o výrazu „král“; podobně nedůsledné je mluvit o mayském etniku jako celku, podobně nedůsledné je nemluvit o subareálu Mezoameriky, jež obývají Mayové; stylistika zrcadlí dosti personifikovaně autorčin postoj? Tak výrazy jako „bitva“ s mayským kalendářem (strana 11) nebo „sundali“ ... klasické období a některé další; to jsou – opět – pouhé náměty k této, zcela přijatelné práci.

Shrnuji: Bakalářská práce Eleni Dimelisové je naprosto způsobilá k obhajobě s návrhem na „výbornou“.

Doc, Dr. František Vrhel
Ústav etnologie FF UK

Praha, 8. června 2012.

